

Kees Kortleve prijkt voor het derde jaar op rij in top tien levensproductieklassement, nu als aanvoerder

Levensproductie in de lift, minder melk per lactatie

Drie jaar op rij nam de levensproductie licht af.

De afgevoerde koeien in het jongste boekjaar doorbreken die trend. De mpr-cijfers van CRV tonen ook een hogere levensproductie per dag.

Tegelijkertijd daalde de productie per lactatie.

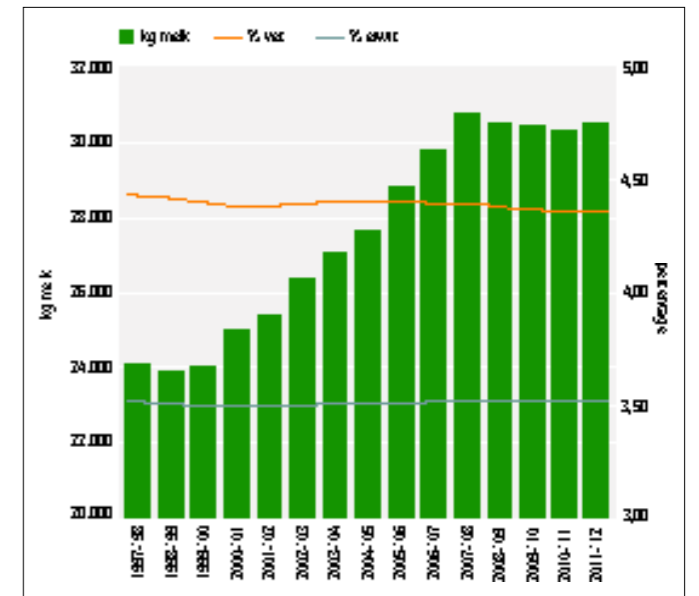
tekst Inge van Drie

Voor het eerst sinds het mpr-jaar 2007-'08 boekt Nederland weer progressie qua levensproductie. Dat jaar doorbraken de afgevoerde koeien voor het eerst de grens van 30.000 kg melk en 2400 kg vet en eiwit. In de drie jaren die volgden, nam de gemiddelde levensproductie beetje bij beetje af. Weliswaar bleef de levensproductie hoog met meer dan 30.000 kg melk, maar winst zat er niet in.

De afgevoerde koeien in het boekjaar 2011-'12 doorbreken die trend, zo valt op te maken uit de mpr-statistieken van CRV. Ze produceerden in hun leven gemiddeld 30.536 kg melk met 4,37% vet en 3,51% eiwit (figuur 1). Dat resulteert in 2406 kg vet en eiwit, 20 kg meer dan in 2011. Daarmee komt de levensproductie op hetzelfde niveau als in 2009.

Minder afgevoerde koeien

De stijging van de levensproductie heeft niet te maken met een toename van de levensduur. Die neemt zelfs met een dag af naar 2092 dagen (tabel 1). Omgerekend is dat ongeveer vijf jaar en negen maanden. Wel stijgt de productieve levensduur met twee dagen naar 1266 dagen. De opfokperiode is juist met twee dagen verkort naar 793 dagen. Maar het is vooral de toegenomen levensproductie per dag die

Figuur 1 – Ontwikkeling levensproductie van stamboekkoeien per jaar van afvoer

een positieve uitwerking heeft op de gemiddelde levensproductie. In het jongste boekjaar steeg de levensproductie per dag naar 27,4 kg melk per dag. Ter vergelijking: in 1992 lag de gemiddelde levensproductie per op 22,2 kg melk. Dat betekent dat de levensproductie per dag in twintig jaar tijd met 5 kg per dag is gestegen.

Ook het aantal afgevoerde koeien in de statistieken valt op. Afgelopen jaar voerden Nederlandse veehouders tussen 1 september 2011 en 31 augustus 2012 in totaal 247.539 koeien af. Dat zijn er ruim 20.000 minder dan in 2011. Het lagere aantal afge-

Tabel 1 – Levensduur afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer

jaar	aantal*	dagen opfok	prod. levensd.**	dagen na laatste proefmelking	dagen levensd.***	aantal kalvingen	gem. tussenkalftijd	melkdagen per tkt	dagen droog per tkt	melkdagen totaal	kg melk per melkdag
2011-2012	247.359	793	1266	33	2092	3,4	417	356	62	1116	27,4
2010-2011	269.072	795	1264	34	2093	3,4	417	355	62	1112	27,3
2009-2010	259.095	796	1282	36	2114	3,5	418	355	63	1126	27,1
2003-2004	274.508	801	1207	43	2051	3,3	409	344	65	1057	25,6
1998-1999	292.824	803	1121	45	1968	3,2	397	331	66	976	24,5
1993-1994	272.478	801	1171	49	2020	3,4	389	319	70	1003	22,9

* = aantal koeien met maximaal 150 dagen tussen laatste proefmelking en afmelding;

** = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monsternam;

*** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking) (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

Fleckvieh koe scoort hoogste voor eijr

Vorig jaar stond ze al in de top tien roodbont, nu is ze de hoogste van Nederland. De in Duitsland geboren Sonne – een zuivere fleckvieh koe – van melkveehouder en veehandelaar Johan Bergsma uit Nijensleek produceerde in haar jongste afgesloten lijst in 308 dagen 14.217 kg melk met 5,29% vet en 4,11% eiwit, goed voor een eijr van 4523 euro en daarmee een eerste plaats. Bergsma kocht de Huptal-dochter op de EuroTier in Hannover in 2008.

Sonne blijft zelfs de nummer één bij zwartbont voor. Dat is dit jaar Marie 34 (v. White Glory) van Luc Klein Tuente uit Winterswijk Meddo. Marie komt uit op een eijr van 4337 euro dankzij een productie van 19.481 kg melk met 4,37% vet en 3,47% eiwit in 345 dagen.

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd in dagen	dagen droog	prod.-dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet en eiwit	kg melk per dag	aantal lactaties
C. D. Kortleve, Noordeloos (Z.H.)	11	3649	357	2494	74.701	4,10	3,35	3063	2501	5564	30,0	6,4
mts. J. en I. Knoef-Hendriksen, Geesteren (Ov.)	20	2900	309	1859	65.740	4,24	3,61	2787	2375	5162	35,4	5,1
R. en I. van Hal-Hakvoort, Voorst (Gld.)**	16	2939	293	1948	63.597	4,34	3,43	2944	2181	5125	32,6	5,4
J. J. Vermeulen, Kockengen (U.)	11	3401	373	2268	65.615	4,33	3,44	2839	2255	5094	28,9	6,5
mts. Versluis-Bruijnes, Vuren (Gld.)	11	3095	287	2064	61.319	4,68	3,59	2872	2199	5071	29,7	5,8
G. Blokland vof, Stolwijk (Z.H.)**	14	3360	352	2240	66.481	4,05	3,41	2692	2269	4961	29,7	6,7
J. en M. van Tiggelen, Espel (Fl.)	11	2838	264	1767	62.429	4,34	3,57	2706	2230	4936	35,3	4,7
W. van der Leeuw, Nij Beets (Fr.)	10	3042	284	2019	60.420	4,55	3,57	2747	2157	4904	29,9	6,3
L. E. M. Hemmeler, Tilligte (Ov.)	11	3100	333	2019	60.563	4,43	3,46	2681	2097	4778	30,0	6,5
J. S. T. Bijman, Ten Boer (Gr.)	15	3216	338	2123	59.876	4,37	3,59	2616	2150	4766	28,2	6,5

Tabel 2 – Top tien bedrijven met hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogram vet en eiwit (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2011-31 augustus 2012, ** = melkrobot)

voerde koeien houdt mogelijk verband met de minder hoge melkproductie. Veehouders hielden hun koeien waarschijnlijk langer aan om ondanks de gedaalde productie toch het quotum vol te kunnen melken.

Zelfde niveau als in 2010

In tegenstelling tot de levensproductie per koe nam de gemiddelde melkproductie per lactatie afgelopen jaar juist iets af. De 1,28 miljoen melkkoeien kwamen uit op een rollend jaargemiddelde van 8335 kg melk met 4,38% vet en

3,54% eiwit (tabel 4). Dat levert een totaal op van 660 kg vet en eiwit en een economisch jaarresultaat van 2120 euro. Daarmee ligt de melkproductie op hetzelfde niveau als twee jaar geleden. Het eiwitgehalte bleef met 3,54% dit jaar stabiel, maar het vetgehalte nam 0,02 procent af en de koeien produceerden ruim 50 kg melk minder per lactatie. Wellicht is het Schmallenbergvirus de boosdoener, maar ook de hoge voerkosten van het afgelopen jaar kunnen een rol hebben gespeeld bij de gedaalde melkproductie. Veehouders hebben daardoor

mogelijk bezuinigd op krachtvoer, waardoor de productie is gedaald. Het Schmallenbergvirus heeft nog geen vat gehad op de tussenkalftijd. Die bleef stabiel op 417 dagen (tabel 1). Als het virus al effect heeft op de tussenkalftijd, dan is dat pas volgend jaar zichtbaar in de mpr-statistieken.

Honderd koeien in Groningen

Het aantal bedrijven dat aan melkproductieregistratie deelneemt, nam met bijna 450 stuks af, een daling van 2,7 procent. De schaalvergroting zet wel

Mrij verliest derde positie qua aantallen koeien

De lichte daling van het economisch jaarresultaat openbaart zich ook in de rasgemiddelden. Zowel de roodbonte als de zwartbonte holsteins verliezen iets terrein. Een positieve uitzondering vormen de mrij-koeien. Hun economisch jaarresultaat steeg met 13 euro naar 1660 ejr. Er is niet alleen positief nieuws voor de mrij-koeien. Jarenlang was het ras qua

aantallen koeien de nummer drie in Nederland. Die positie raakt het nu kwijt aan de fleckviehkruislingen. Van bijna 8900 fleckviehkruislingen registreerde CRV afgelopen jaar de melkproductie. Dat zijn er ruim 2600 meer dan in 2011, terwijl het aantal mrij-koeien dat deelnam aan mpr, met iets meer dan 100 stuks afnam tot 7041.

Ook de blaarkoppen, jerseys, Zweeds-roodbontkruislingen en de montbéliardekruislingen zijn beter vertegenwoordigd in de mpr-statistieken dan in 2011. De grootste winst qua aantallen koeien boeken de roodbonte holsteins. CRV telde er bijna 4000 meer dan in 2011, terwijl het aantal zwartbonte holsteins ongeveer stabiel bleef.

Tabel 3 – Productiegemiddelden naar ras (1 september 2011-31 augustus 2012)

ras	aantal koeien	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet en eiwit	ejr
zwartbont totaal	594.248	3.10	359	9.849	4,33	3,51	426	346	772	2159
roodbont totaal	153.487	3.10	348	8.762	4,54	3,62	398	317	715	2062
hf zwartbont	558.427	3.10	359	9.888	4,33	3,52	428	348	776	2160
hf roodbont	105.528	3.08	349	9.052	4,55	3,60	412	326	738	2115
mrij	7.041	4.02	331	6.868	4,46	3,68	306	253	559	1660
fh	705	4.03	342	6.876	4,55	3,61	313	248	561	1616
blaarkop	663	4.01	308	5.916	4,41	3,57	261	211	472	1455
jersey	484	3.10	347	6.040	5,89	4,07	356	246	602	1786
jersey 50-75%	1.071	4.10	342	8.032	4,91	3,74	394	300	694	2004
montbéliarde	863	3.09	325	7.754	4,18	3,51	324	272	596	1798
montbéliarde 50-75%	4.961	4.00	335	8.347	4,34	3,52	362	294	656	1931
brown swiss	223	4.02	344	7.882	4,63	3,69	365	291	656	1873
brown swiss 50-75%	3.392	4.00	341	8.567	4,51	3,60	386	308	694	2014
fleckvieh	695	4.00	318	7.156	4,36	3,54	312	253	565	1732
fleckvieh 50-75%	8.854	3.01	319	7.723	4,40	3,57	340	276	616	1900
Zweeds roodbont 50-75%	2.471	3.04	329	8.168	4,60	3,60	376	294	670	2019

provincie	aantal bedrijven	aantal koeien per bedrijf	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet en eiwit	ejr
Zeeland	186	87	4.05	9.152	4,32	3,53	395	323	718	2307
Noord-Brabant	2.122	86	4.04	8.746	4,37	3,55	382	310	692	2225
Flevoland	259	113	4.06	8.787	4,32	3,51	380	308	688	2207
Limburg	508	86	4.05	8.544	4,36	3,53	372	302	674	2165
Gelderland	2.746	74	4.07	8.358	4,39	3,56	367	297	664	2137
Overijssel	2.911	76	4.07	8.306	4,42	3,56	367	295	662	2130
Noord-Holland	800	78	4.09	8.357	4,33	3,52	362	294	656	2103
Drenthe	996	91	4.07	8.286	4,37	3,52	362	292	654	2100
Utrecht	913	69	4.10	8.174	4,34	3,52	355	288	643	2064
Groningen	790	100	4.08	8.121	4,40	3,52	357	357	642	2062
Friesland	2.321	96	4.08	8.084	4,40	3,53	355	286	641	2059
Zuid-Holland	1.054	73	4.11	8.046	4,32	3,51	347	282	629	2020
Nederland 2011-'12	15.606	82	4.07	8.335	4,38	3,54	365	295	660	2120
Nederland 2010-'11	16.048	80	4.08	8.387	4,40	3,54	369	297	666	2141
Nederland 2005-'06	18.368	67	4.09	8.127	4,41	3,51	358	285	643	2063

Tabel 4 – Rollend jaargemiddelde per provincie (1 september 2011-31 augustus 2012)

door. Een gemiddeld bedrijf telt nu 82 koeien tegenover 80 koeien in 2011. Het aantal koeien dat deelnam aan mpr, nam afgelopen jaar af met ruim 4000 stuks. Flevoland is als vanouds de provincie met de grootste melkveebedrijven. Gemiddeld tellen de bedrijven daar 113 melkkoeien. Groningen noteert voor het eerst ook een gemiddelde bedrijfsgrootte met drie cijfers: precies 100 koeien telt een doorsnee Gronings bedrijf. Veruit de meeste mpr-koeien lopen in de provincies – in volgorde van aantal koeien – Friesland, Overijssel, Gelderland en Noord-Brabant. Groot is het verschil tussen Friesland en Overijssel overigens niet. Friesland telt 1580 koeien meer dan Overijssel, dat wel de provincie met de meeste melkveebedrijven is. In Drenthe komt het aantal melkveebedrijven voor het eerst uit op minder dan 1000. De Zeeuwse koeien produceren met afstand de meeste melk per lactatie en noteren het hoogste economisch jaarresultaat. Voor het eerst vormen de Noord-Brabantse koeien hun secondanten. Ze werken zich in het provincieklassement

op van de derde naar de tweede plaats ten koste van de provincie Flevoland.

Kortleve drie jaar in top tien

Het klassement met bedrijven met de hoogste levensproductie bij afvoer heeft een nieuwe koploper in de persoon van Kees Kortleve uit Noordeloos. De elf koeien die hij afgelopen jaar afvoerde, kwamen in 6,4 lactaties tot een gemiddelde levensproductie van 74.701 kg melk met 4,10% vet en 3,35% eiwit, goed voor in totaal 5564 kg vet en eiwit. Per dag produceerden ze gemiddeld 30 kg melk. De Zuid-Hollandse veehouder is geen onbekende in het levensproductieklassement. Al voerde hij niet eerder de lijst aan, wel staat hij dit jaar voor het derde jaar op rij in de top tien. Kortleve is bovendien de enige uit de top tien in 2011 die dit jaar opnieuw in de top tien prijkt. Kortleve heeft een voorsprong van ruim 400 kg vet en eiwit op de nummer twee, Jos en Ingrid Knoef uit het Overijsselse Geesteren. De recordhouders voor levensproductie – ze leverden al 49 hon-

derdtonners en 18 tientonners – namen afgelopen jaar van twintig koeien afscheid, die in relatief weinig lactaties (5,1) een gemiddeld levenstotaal van 65.740 kg melk met 4,24% vet en 3,61% eiwit haalden, ofwel 5162 kg vet en eiwit. Per dag produceerden ze 35,4 kg melk.

Zes keer Overijssel in top tien

Een toptiennotering haalt de familie Knoef ook in het klassement van bedrijven met de hoogste melkproductie. Zij neemt de zevende positie in. De aanvoerder van het topmelkersklassement is de familie Van Lenthe uit Dalfsen, die in 2011 een vierde plek noteerde. De 75 koeien, die gemolken worden door een melkrobot, noteerden dit jaar een rollend jaargemiddelde van 12.686 kg melk met 4,25% vet en 3,50% eiwit, goed voor een ejr van 3151 euro. Dat is lager dan vorig jaar, maar genoeg om de koeien van Alex en Alberta Slotman uit Dedemsvaart voor te blijven. Opvallend is het hoge aantal topmelkers uit Overijssel. In de top tien zijn het er zes. |

Tabel 5 – Top tien actieve mpr-bedrijven voor ejr met minimaal zes erkende monsternames in het mpr-jaar 2011-2012

(* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

naam, woonplaats	aant. koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	tussenkalftijd
H. J. H. van Lenthe, Dalfsen (Ov.)**	75	5.00	12.686	4,25	3,50	539	444	3151	390
mts. G. J. en A. T. Slotman, Dedemsvaart (Ov.)	39	4.03	11.438	4,50	3,78	515	432	3080	453
mts. W., J. en R. W. de Vries, Suameer (Fr.)*	77	5.00	12.451	4,11	3,46	512	431	3015	424
D. W. Wijnveen, Winterswijk Woold (Gld.)**	109	4.00	12.300	4,21	3,44	518	424	3010	411
J. E. M. Welles, De Krim (Ov.)	71	4.05	12.094	4,05	3,61	490	436	2985	415
B. Kristen, Ambt Delden (Ov.)	38	4.08	10.708	4,69	3,80	502	407	2960	426
mts. J. en I. Knoef-Hendriksen, Geesteren (Ov.)	97	5.05	11.671	4,22	3,63	492	423	2953	502
A. Busweiler-Bovendorp, Nunspeet (Gld.)	36	4.07	11.352	4,38	3,64	497	413	2939	480
mts. J., J. en J. Jacobi-Exterkate, Markelo (Ov.)	86	4.00	11.543	4,34	3,56	501	411	2933	403
mts. A. en J. van Suijlekom-Versteeg, Sprang-Capelle (N.Br.)	56	4.01	10.979	4,47	3,72	491	408	2915	423

provincie	naam, woonplaats	aantal								
		koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	tkr
Friesland	mts. W., J. en R. W. de Vries, Suameer*	77	5.00	12.451	4,11	3,46	512	431	3015	424
	vof Folkertsma-Mellema, Donkerbroek	38	4.04	11.197	4,45	3,51	498	393	2859	410
	T. N. Agricola, Scharsterbrug	70	4.05	10.833	4,36	3,69	472	399	2820	459
	G. H. A. de Bie, Donkerbroek	80	5.04	10.660	4,37	3,64	465	389	2760	445
	L. G. Kalsbeek, Gaast	87	4.05	10.381	4,48	3,64	465	378	2723	392
Groningen	mts. M., M. en M. Gerards-van de Wouw, Sellingen*	150	4.04	11.144	4,23	3,47	471	387	2746	421
	mts. J. T. en B. Vos-van der Schoor, Godlinze	76	4.07	10.200	4,51	3,63	460	370	2680	440
	mts. J. en J. Vermeer-Wilke, Warfhuizen	92	4.01	10.202	4,58	3,52	467	359	2652	375
	mts. J. R. en A. G. Feitsma-Burggraaf, Niehove	93	4.03	10.351	4,52	3,47	468	359	2648	419
	mts. Kingma-Steenhuis, Marum	47	5.05	10.467	4,28	3,55	448	372	2636	445
Drenthe	M. Enting, Grolloo	31	5.06	10.919	4,43	3,59	483	392	2819	401
	T. Schiphouwer, Benneveld	35	4.06	10.617	4,44	3,62	471	384	2759	504
	mts. W. en R. W. Blauw-Post, Eursinge	100	4.10	10.615	4,52	3,55	479	377	2753	391
	G. Hegen, Wezup	38	4.06	10.707	4,34	3,58	465	383	2730	468
	M. Smid, Wezup	88	4.08	10.031	4,58	3,70	460	371	2693	408
Overijssel	H. J. H. van Lenthe, Dalfsen**	75	5.00	12.686	4,25	3,50	539	444	3151	390
	mts. G. J. en A. T. Slotman, Dedemsvaart	39	4.03	11.438	4,50	3,78	515	432	3080	453
	J. E. M. Welles, De Krim	71	4.05	12.094	4,05	3,61	490	436	2985	415
	B. Kristen, Ambt Delden	38	4.08	10.708	4,69	3,80	502	407	2960	426
	mts. J. en I. Knoef-Hendriksen, Geesteren	97	5.05	11.671	4,22	3,63	492	423	2953	502
Gelderland	D. W. Wijnveen, Winterswijk Woold**	109	4.00	12.300	4,21	3,44	518	424	3010	411
	A. Busweiler-Bovendorp, Nunspeet	36	4.07	11.352	4,38	3,64	497	413	2939	480
	J. H. Smalbraak, Winterswijk Woold	65	3.09	11.025	4,44	3,61	490	398	2864	402
	G. J. M. van Eck, Erlecom**	88	4.08	12.009	3,97	3,47	476	416	2852	410
	G. W. Apenhorst, Doetinchem	48	4.03	11.368	4,26	3,51	484	399	2832	405
Utrecht	mts. P. en M. v.d. Bosch-van der Wind, Woudenberg**	56	4.01	12.237	4,01	3,31	491	405	2839	429
	W. J. van de Bunt, Nieuwer ter Aa	61	4.06	12.161	3,88	3,38	472	411	2808	434
	J. T. J. Verkerk vof, Werkhoven**	68	4.00	11.924	3,92	3,41	467	407	2786	427
	J. A. G. Sluijs, Polsbroek	29	5.01	10.697	4,42	3,54	473	379	2738	394
	N. van Wijngaarden, Polsbroek	42	4.04	10.414	4,44	3,65	463	380	2724	429
Noord-Holland	vof Wenneker en zn., Nederhorst den Berg	30	4.11	10.383	4,78	3,77	496	391	2884	457
	fa. G. Vlugg, Watergang	38	6.03	10.960	4,54	3,60	498	394	2875	455
	vof Mooij, Limmen	60	4.05	11.524	4,17	3,57	480	411	2866	390
	P. G. M. Pater, Ursem	24	5.00	11.247	4,26	3,63	479	408	2863	454
	fa. Witte Julia, Oudeschild	72	5.06	10.088	4,55	3,72	459	376	2709	451
Zuid-Holland	J. J. M. Nieuwenhuizen, Zevenhoven*	121	4.05	12.034	4,12	3,45	496	415	2911	486
	gebr. Donk, Nieuwland	73	4.03	11.027	4,31	3,61	475	398	2815	434
	A. Bikker, Noordeloos	65	4.08	10.623	4,37	3,73	464	396	2791	506
	mts. A. en A. van Zoest-Spruit, Nieuwkoop	54	5.01	10.696	4,29	3,71	459	396	2771	476
	mts. C. en C. 't Mannetje-van Eck, Hellevoetsluis**	58	4.01	11.131	4,22	3,50	469	389	2749	413
Zeeland	T. E. A. Mocking, Hoofdplaat	80	3.11	10.974	4,38	3,55	481	390	2801	405
	G. J. Schouwenaar, Wemeldinge	53	5.02	11.098	4,01	3,66	445	406	2751	449
	mts. C. en J. Lampert, Gapinge	71	5.01	10.768	4,26	3,57	459	384	2712	405
	L. Hofland, Poortvliet**	92	4.00	10.456	4,31	3,65	451	382	2693	409
	P. den Boer, Zierikzee	33	4.06	10.810	4,18	3,50	452	379	2664	394
Noord-Brabant	mts. A. en J. van Suijlekom-Versteeg, Sprang Capelle	56	4.01	10.979	4,47	3,72	491	408	2915	423
	A. P. A. Steenberg, Berlicum	66	4.01	11.828	4,17	3,49	493	413	2902	435
	vof Van de Gevel, Landhorst**	90	4.02	12.346	3,94	3,41	487	421	2894	429
	melkveehouderij Van Gastel, Nispen**	110	3.11	11.570	4,14	3,59	479	416	2884	433
	mts. H., P., M. en M. Wismans-Hoeks-Spee, Oosterhout	61	4.09	11.579	4,17	3,57	483	413	2882	461
Limburg	G. W. P. J. van de Venne, Haler**	56	4.00	10.575	4,67	3,72	494	393	2877	407
	G. J. A. Ubachs, Epen	55	5.00	11.407	4,08	3,37	466	385	2707	443
	H. J. M. M. van der Heijden, America	147	4.04	10.245	4,33	3,73	444	382	2680	409
	P. G. J. M. Venner, Baexem	47	4.03	10.722	4,26	3,50	456	376	2668	386
	J. P. J. M. van Aubel, Eijsden**	106	4.05	10.705	4,24	3,49	454	374	2653	451
Flevoland	melkveebedrijf Sieperda, Rutten	60	4.08	11.399	4,17	3,49	476	398	2800	417
	Z. Hakvoort, Tollebeek	44	4.04	11.008	4,26	3,51	469	386	2742	426
	mts. J. F. E. Ruijter, Urk	71	5.00	10.549	4,46	3,59	471	379	2739	430
	J. en M. van Tiggelen, Espel	43	4.04	10.733	4,20	3,63	451	390	2715	451
	mts. P. en W. A. Bosscha-Alves, Bant**	55	3.10	11.693	3,92	3,31	459	387	2680	433

Tabel 6 – Top vijf bedrijven voor ejr per provincie in het mpr-jaar 2011-2012 (* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)